

**Yrityksen
digitalous**

Nätfakturamätare

2020-2023

Företagets digitala ekonomi | Juni 2024

Innehåll

1	Bakgrund	3
2	Situation i projektets inledningsfas	3
3	Slutsituation	4
3.1	Operatörenkäter	5
3.2	Offentliga sektorn	5
3.2.1	Kommuner, samkommuner och välfärdsområden	5
3.2.2	Staten	8
3.3	Förteckning över nätfakturaadresser	9
3.4	Eurostat	10
3.5	Deloittes nätfakturaanalys	10
4	Slutresultat.....	11

1 Bakgrund

Statens och storföretagens (omsättning över 50 miljoner euro per år eller antalet anställda över 250) användning av nätfaktura är omfattande. Enligt Statistikcentralens uppskattning skickar 83 procent av de företag som sysselsätter över 10 personer nätfakturor. Cirka 97 procent av statens inköpsfakturor och 38 procent av statens försäljningsfakturor är nätfakturor. I försäljningsfakturorna ingår också konsumentfakturor.

Små företag bedöms fortfarande delvis stå utanför nätfaktureringen, dvs. fakturor skickas och tas inte emot i strukturerad form. Dessa företag skickar fortsatt fakturorna i stor utsträckning i pappersform eller som bifogade PDF-filer till e-postmeddelanden. Kostnaderna för användning av nätfakturor och engångsfakturering av konsumenter kan ha fördröjt införandet av nätfakturor i små företag. Dessutom ger användningen av nätfakturor inte lika stora besparingar vid försäljningsfakturor som vid inköpsfakturor, till exempel på grund av att det räcker lika länge att bilda försäljningsfakturor oberoende av sättet, medan den tid som går åt till att behandla inköpsfakturor beror på fakturans form.

Nätfakturor förmedlas i Finland i regel enligt fyrkantsmodellen i ett nät som bildas av nätfakturaoperatörer.

2 Situation i projektets inledningsfas

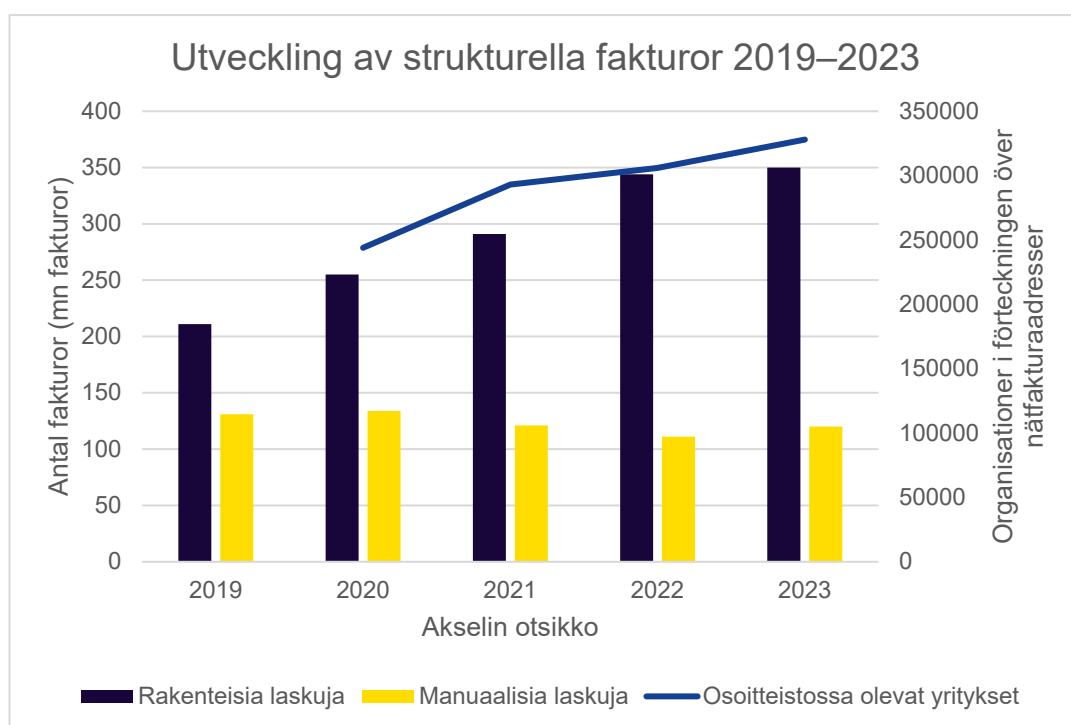
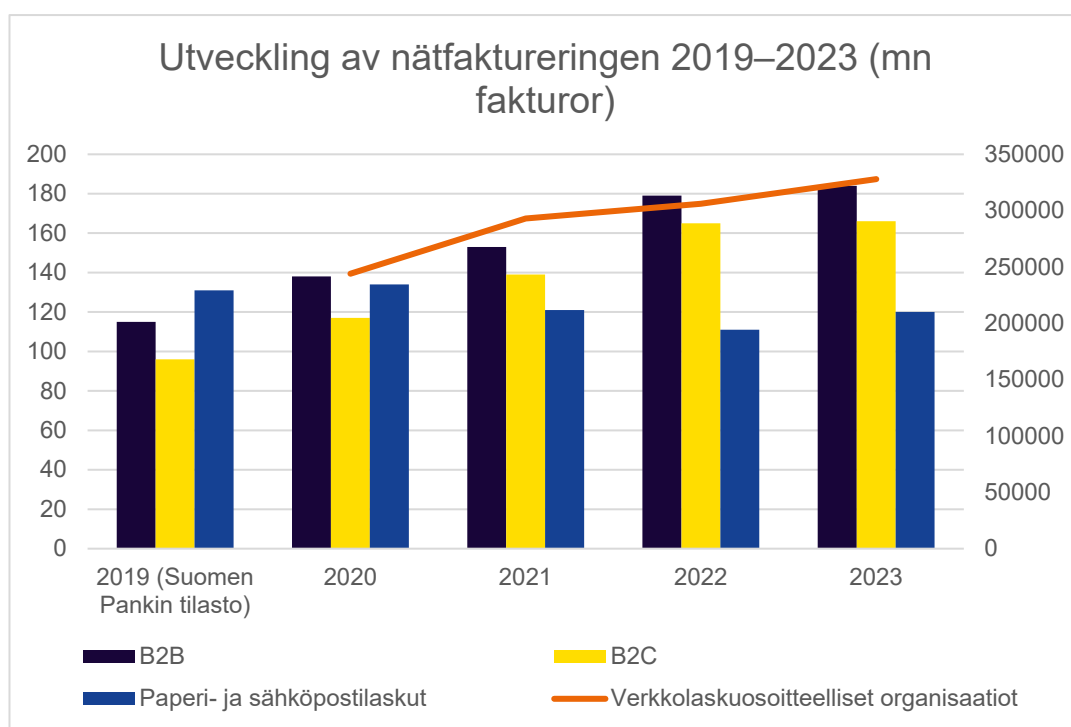
Statskontoret gjorde en enkät om nätfakturornas användningsgrad i kommunerna och samkommunerna i september 2021. Cirka 64 procent av kommunerna och 68 procent av samkommunerna svarade på enkäten. Utifrån enkäten använder kommunerna och samkommunerna nätfakturor i varierande grad. Enligt enkätresultaten var i genomsnitt 80 procent av kommunernas och 83 procent av samkommunernas inköpsfakturor nätfakturor. Andelen nätfakturor av försäljningsfakturorna var i genomsnitt endast 24 procent i kommunerna och 31 procent i samkommunerna. I försäljningsfakturorna ingår också fakturor som skickas till konsumenter och som fortfarande ofta skickas i pappersform. Att andelen nätfakturor är betydligt mindre inom försäljningsfaktureringen förklaras bland annat av konsumentfakturering av engångsnatur (till exempel olika tillstånd och sjukhusavgifter), som inte kan elektroniseras med de nuvarande verktygen. Kommunerna och samkommunerna bör med stöd av lagen om nätfakturering ha färdighet att ta emot och skicka nätfakturor enligt Europeanormen, men så är inte fallet. Alla kommuner har inte kompetens att använda nätfakturor och använder inte befintliga tjänster.

Utifrån de data om nätfakturaoperatörer som Finlands Bank samlat in såg andelen nätfakturor större ut än i verkligheten på grund av skillnader i rapporteringen.

Den första analysen som gjordes i projektet visade att 35–45 miljoner elektroniska försäljningsfakturor saknades för att målet om 90 procent skulle uppnås. I december 2021 fanns cirka 269 000 enskilda organisationer i den nationella förteckningen över nätfakturaadresser som upprätthålls av TIEKE rf.

3 Slutsituation

Användningen av nätfakturor har främjats i olika forum och kommunikationskanaler. Dessutom har elektronisering av konsumentfaktureringen varit en viktig del av projektet. Enligt statistiken har cirka 95 miljoner strukturerade försäljningsfakturor skickats ut via olika kanaler under 2020–2023. Antalet B2B-fakturor som skickats ut är cirka 46 miljoner och antalet konsumentfakturor är cirka 49 miljoner.

3.1 Operatörsenkäter

I början av projektet Företagets digitala ekonomi kom man överens med Finlands Bank om att överföra rapporteringen av operatörsspecifika faktureringsuppgifter till Statskontoret. Statskontoret har på tillstånd av Nätfakturaforumet bett nätfakturaoperatörerna om årlig nätfakturastatistik samt fått bankernas siffror från Finlands Bank.

Enligt de uppgifter som Statskontoret rapporterat var antalet nätfakturer 255 miljoner när projektet inleddes, och av dessa var cirka 138 miljoner företagsnätfakturer. Antalet manuella verifikat, såsom e-post- och pappersfakturer, var cirka 134 miljoner. Sedan 2020 har 95 miljoner fakturer gjorts elektroniska i Finland, varav 46 miljoner är fakturer mellan organisationer. I faktureringen mellan organisationer börjar trenden plana ut, vilket innebär att marknaden börjar vara mättad. Användningen av nätfakturer är fortfarande mindre i företag med en omsättning under 100 000 euro, men när man tittar på transaktionerna är deras andel av den totala volymen anmärkningsvärt liten.

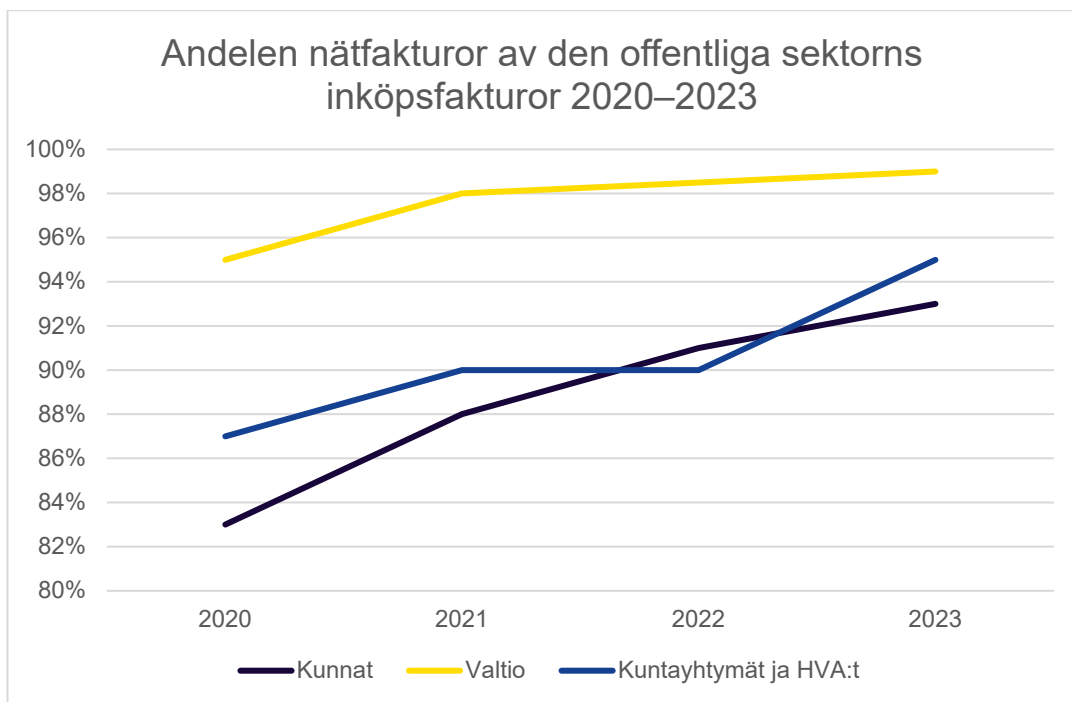
3.2 Offentliga sektorn

3.2.1 Kommuner, samkommuner och välfärdsområden

I projektet Företagets digitala ekonomi samlade man in antalet inköps- och försäljningsfakturer i kommunerna, samkommunerna/välfärdsområdena och staten åren 2020–2023. Dessutom beräknade man nätfakturornas andel av försäljningsfakturorna.

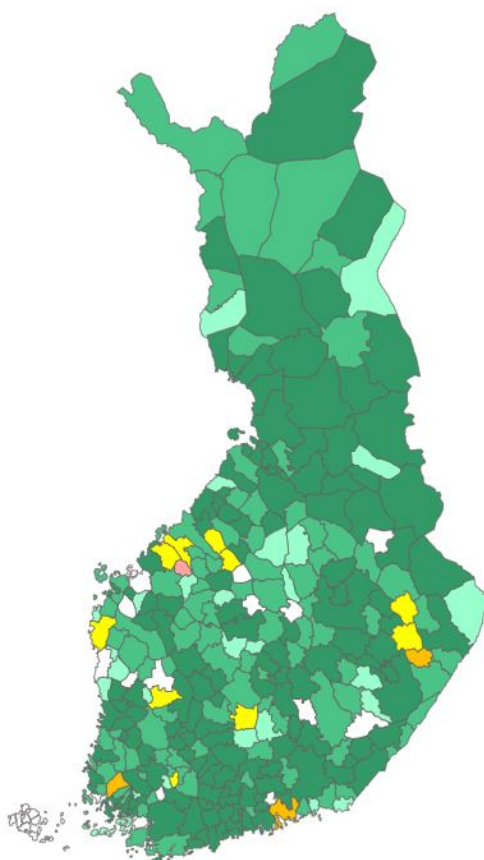
Nätfakturornas andel av inköpsfakturorna har ökat från cirka 85 procent till 94 procent. I antal fakturer innebär detta att cirka 600 000 pappers- och e-postfakturer har omvandlats till nätfakturer. Mätt med Europeiska kommissionens beräkningssätt har den offentliga sektorn sparat sammanlagt cirka 5 miljoner euro per år. När det gäller fördelarna för fakturerarna visar kommissionens beräkning dessutom att den offentliga sektorn har gjort besparingar på ca 3,1 miljoner euro. I ljuset av statistiken för sammanlagt fyra år har den årliga nyttan för samhället varit cirka 8,1 miljoner euro.

I allmänhet är situationen inom den offentliga sektorn utmärkt i fråga om elektroniska inköpsfakturer. Utifrån enkäten måste man dock konstatera att spridningen är stor när det gäller andelen nätfakturer. Observationen gäller både försäljnings- och inköpsfakturer. Resultaten från kommunenkäten visar att situationen i de små landsbygdskommunerna är sämre när det gäller att ta emot nätfakturer. Variationen i intervallet för andelen nätfakturer av inköpsfakturorna är 22–100 procent, dock är andelen mindre än 50 procent i endast två kommuner och mindre än 80 procent i endast 31 kommuner. Förändringen från 2020 är betydande, därför att då var andelen mindre än 80 procent i 96 kommuner och mindre än 50 procent i 9 kommuner.

Inköpsfakturornas elektroniseringsgrad i kommunerna i Finland

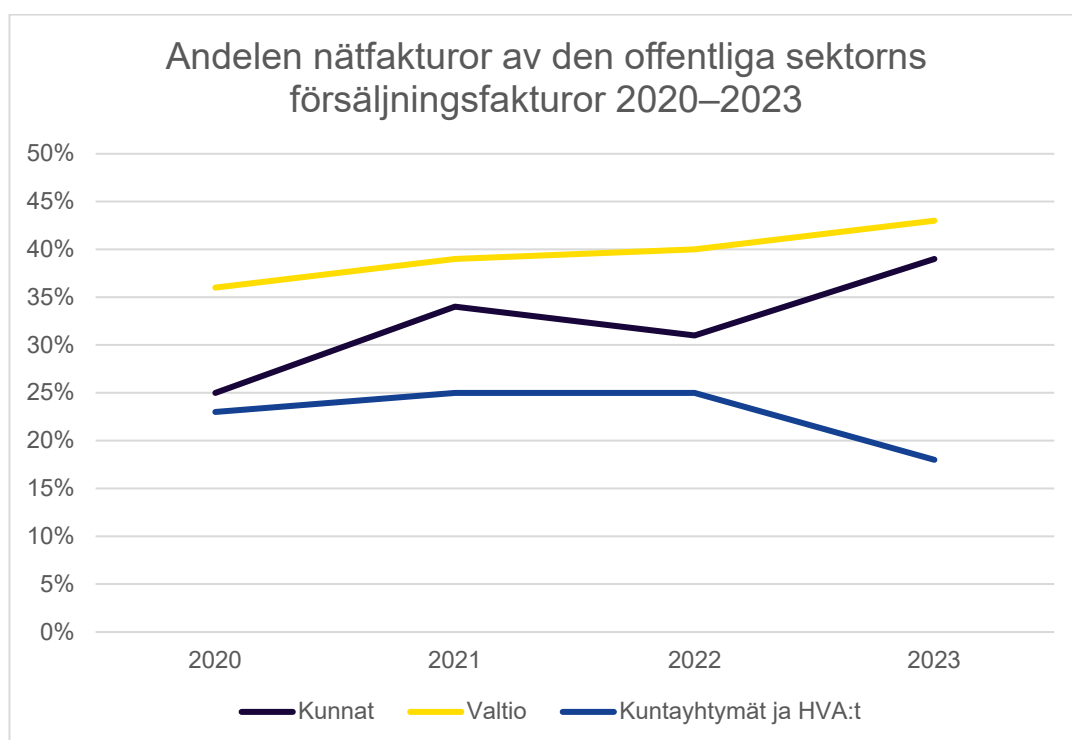
Ostolaskujen sähköistämistäaste Suomen kunnissa

Segmentti 20-39 40-59 60-69 70-79 80-89 90-100 Segment

För försäljningsfakturornas del är situationen sämre. Försäljningsfakturornas elektroniseringsgrad är fortfarande låg, även om det har skett en ökning sedan 2020. Andelen nätfakturer av försäljningsfakturorna har ökat från 29 procent till 32 procent, vilket innebär 1,2 miljoner elektroniska fakturer. Trots detta finns det fortfarande cirka 17 miljoner försäljningsfakturer inom den offentliga sektorn som inte är elektroniska. Nyttan av elektroniseringen av en enskild försäljningsfaktura i och med att inga utskrifts- och postkostnader uppstår är åtminstone cirka en euro och Europeiska kommissionen beräknar att avsändaren sparar 5,28 euro per faktura, så de direkta effekterna av elektroniseringen av försäljningsfakturorna skulle vara minst 17 miljoner euro. Den nytta som Europeiska kommissionen har räknat ut för avsändaren skulle innebära att man skulle kunna uppnå besparingar på upp till 88 miljoner euro med hjälp av elektronisk fakturering och utöver det skulle kundupplevelsen kunna förbättras på många ställen.

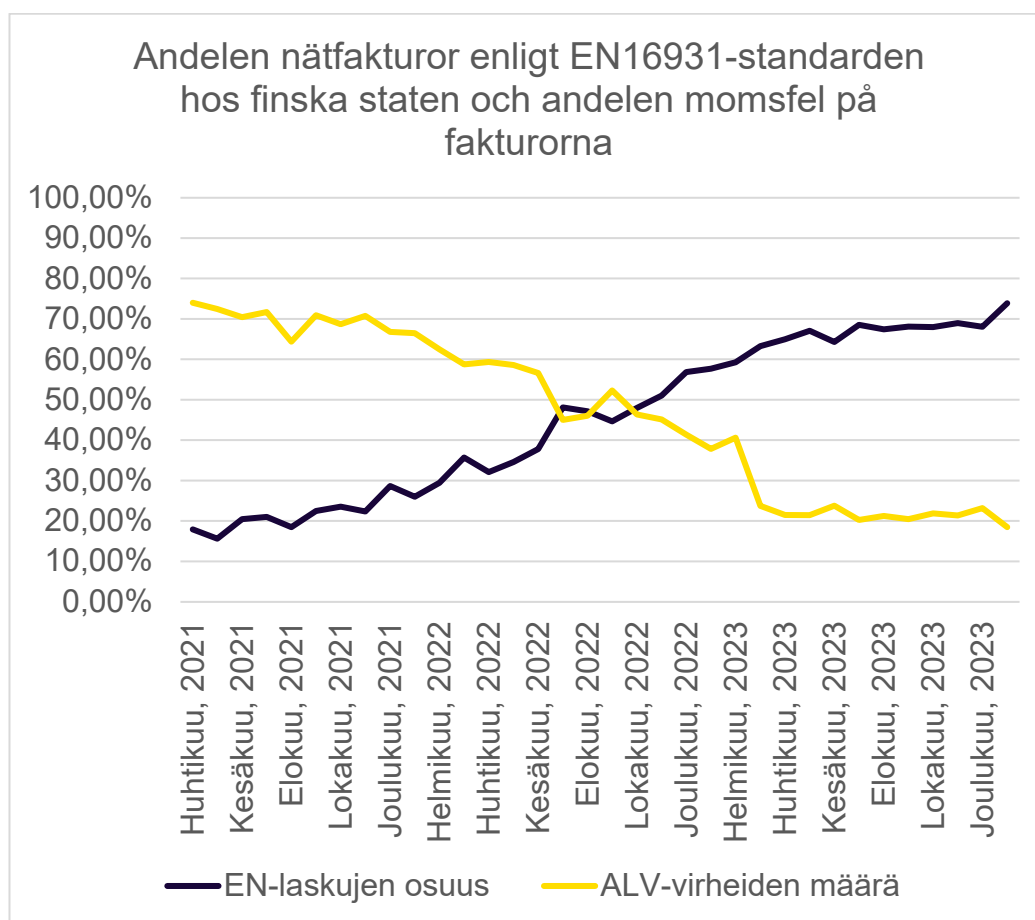
Situationen för försäljningsfakturorna förklaras av ändringen i fråga om välfärdsområdena som trädde i kraft 2023, vilket har inneburit att majoriteten av de konsumenter som använder social- och hälsovårdstjänster har varit tvungna att beställa e-faktura på nytt.

3.2.2

Staten

Situationen för statens inköpsfakturer har ändrats mycket litet eftersom nätfakturagraden är så hög. En stor del av de manuella fakturorna består av fakturer från utlandet, som är svåra att elektronisera. Peppol-fakturorna förväntas medföra ändringar i den internationella faktureringen i Europa och även i vidare bemärkelse i världen. Den största förändringen i fråga om statens inköpsfakturer är att fakturer enligt standarden EN16931 har blivit vanligare. Utvecklingen från 2021 till 2024 är påtaglig. Andelen standardenliga fakturer har ökat från mindre än 20 procent till nästan 80 procent. Samtidigt har de tekniska felen i fakturainnehållet minskat i samma proportion och därmed avsevärt förbättrat behandlingen av fakturamaterialet. Bakgrunden till förändringen är en effektiv aktivering av leverantörerna samt information.

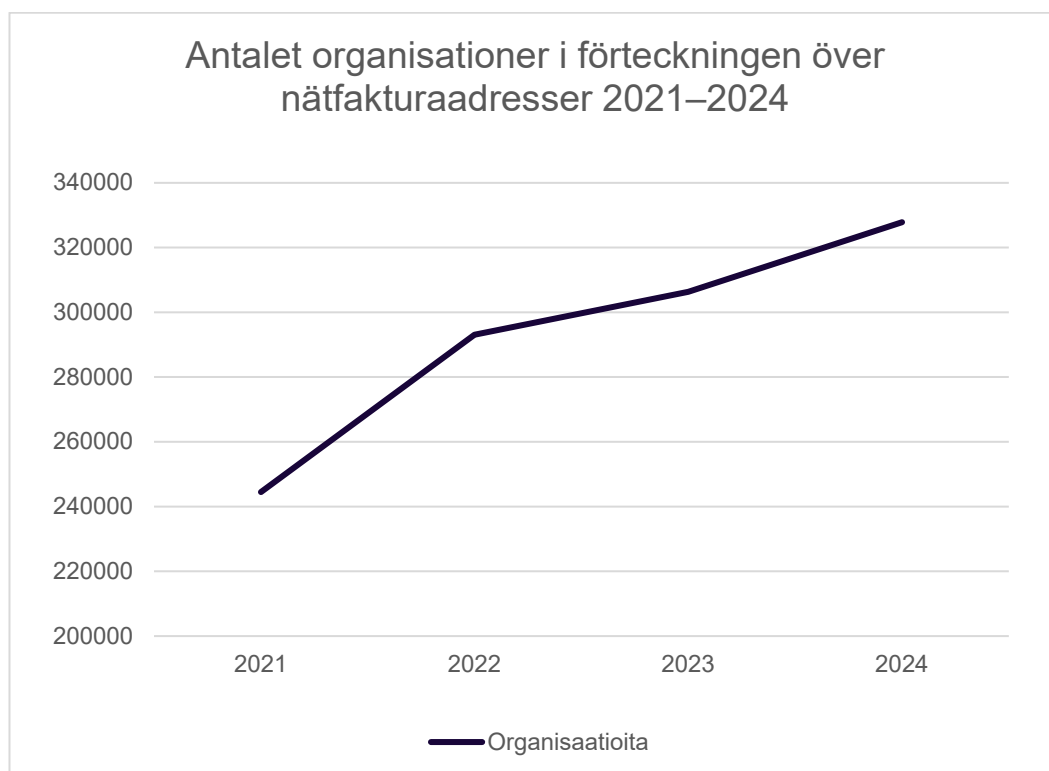

Elektroniseringen av statens försäljningsfakturer avancerar. Ökningen var 7 procent 2021–2023. Staten gjorde insatser för att aktivera konsumenterna 2023, men effekterna syns ännu inte i denna statistik. Utöver den mer traditionella kommunikationen genomförde Skatteförvaltningen ett försök med förslag till mottagning av fakturer tillsammans med två banker. Försöket resulterade i ett betydande antal nya e-fakturabeställare. Resultaten av försöket har också kommunicerats till andra statliga organisationer och det finns planer på att utnyttja förslaget om mottagning av fakturer i större utsträckning, även inom kommunsektorn.

3.3 Förteckning över nätfakturaadresser

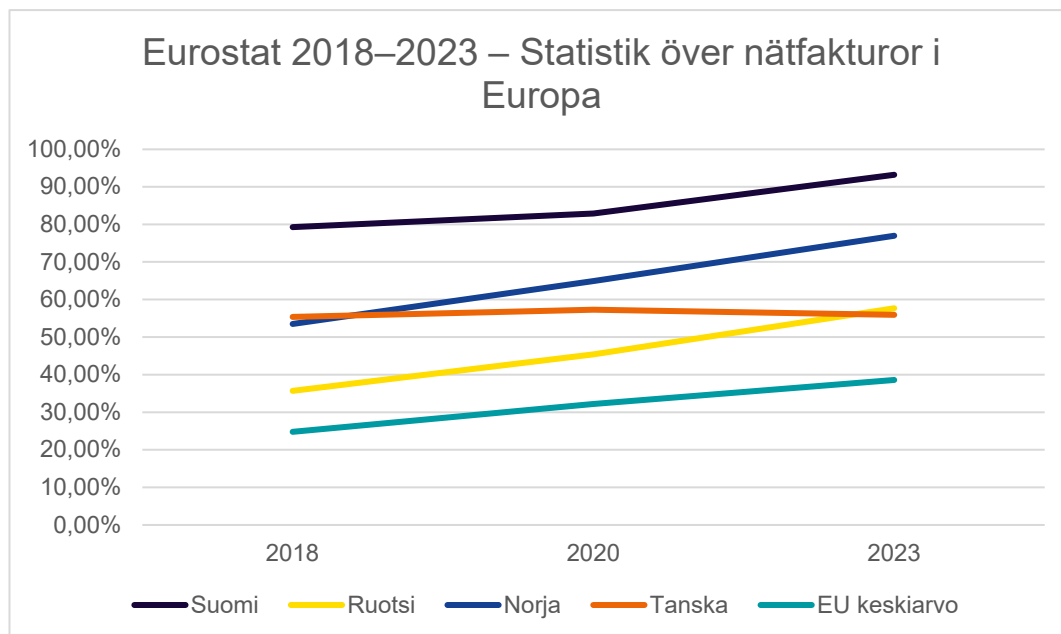
Förteckningen över nätfakturaadresser är ett register som Tieto Electronics upprätthåller och som nätfakturaoperatörerna äger. Registret innehåller organisationernas nätfakturaadresser och fakturerarna kan kontrollera mottagarnas nätfakturaadresser i det. Adressförteckningen kan användas avgiftsfritt i en webbläsare och man kan köpa laddningsrätt, vilket innebär att adressförteckningen kan integreras i klientdatasystemet.

Förteckningen över nätfakturaadresser visar alltså på detaljerad nivå organisationernas färdighet att skicka och ta emot nätfakturor. Förteckningen över nätfakturaadresser har laddats ner för projektets behov under fyra separata år, så antalet organisationer i förteckningen beskriver väl utvecklingen av nätfakturafärdigheten under projektets gång. När projektet inleddes fanns det cirka 244 000 organisationer och i mars 2024 cirka 328 000 organisationer i förteckningen. Under projektets gång har nätfakturafärdigheten förbättrats med cirka 34 procent.

3.4 Eurostat

Också Eurostat-statistiken åskådliggör den starka utvecklingen av nätfaktureringen. Enligt den är Finland överlägset inom nätfakturering i Norden och i Europa ligger endast Italien före Finland. I Italien tillämpas ett nätfakturavång genom lagstiftning. Enligt Eurostat har Finland en penetration på 93,2 procent medan medelvärdet i till exempel EU är 38,6 procent.

3.5 Deloitte's nätfakturaanalys

Med hjälp av nätfakturastatistiken kan man på ett tillförlitligt sätt beräkna Finlands totala nätfakturagrader, inklusive B2B-, B2G- och B2C-fakturor. Problemet är att det inte går att åtskilja B2B-, B2G- och B2C-fakturor bland e-post- och pappersfakturor på ett tillförlitligt sätt. Därför måste andelen B2B-fakturor beräknas med matematiska modeller. För detta arbete beställdes en analys av Deloitte Consulting Oy, där man skapade en matematisk formel med hjälp av öppna nätfakturadata från kommunerna och operatörsspecifikt nätfakturamaterial. Utifrån analysen kunde man dra slutsatsen att e-post- och pappersfaktureringen består av konsumentfakturering i högre grad än väntat. Analysen visade redan utifrån materialet 2022 att B2B-fakturornas andel av nätfakturorna var över 90 procent.

Man fortatte analysen genom att också kartlägga branscher där användningen av nätfakturor är mindre och antalet företag stort. Analysen pekade på de branscher som har den största betydelsen för att öka nätfakturafärdigheten i förhållande till antalet företag. De viktigaste branscherna kontaktades och man satte sig in i branschernas verksamhetssätt. Största delen av de företag som inte finns i förteckningen över nätfakturaadresser är näringsidkare och de viktigaste branscherna är konsumentinriktade, såsom skönhetsbranschen och taxibranschen. Den låga användningsgraden i fråga om nätfakturor inom dessa branscher förklaras av att kontant- och kortbetalning används i stor utsträckning. I praktiken förekommer det ingen kundfakturering. Dessutom behandlas inköpsfakturor ofta via en personlig nätbank, varvid eventuella elektroniska fakturor skulle vara konsumentfakturering.

4 Slutresultat

Målet för nätfaktureringen uppnåddes redan 2022. Deloitte Consulting Oy:s analys visade med statistiska metoder att B2B-faktureringens andel var över 90 procent. Detta stöds också av en analys av förteckningen över nätfakturaadresser, utifrån vilken man kan bedöma att nätfakturering mellan organisationer är det huvudsakliga verksamhetssättet. Dessutom visar Statistikcentralens Eurostat-rapport att Finland är det första landet i Europa som har nått en täckning på över 90 procent utan tvingande lagstiftning. Även det mål om 35–45 miljoner B2B-nätfakturer som ställdes upp i början av projektet har uppnåtts, då förändringen var 46 miljoner nätfakturer jämfört med utgångsläget.

Jämfört med utgångsläget har cirka 95 miljoner fakturer elektroniserats under projektets gång. Elektroniseringen innebär att de direkta transaktionskostnaderna har minskat med åtminstone 95 000 000 euro. Enbart förändringen i B2B-nätfakturerna har bidragit med en nytta för samhället till ett värde av sammanlagt 629 miljoner euro jämfört med situationen 2020. Dessutom har elektroniseringen av konsumentfaktureringen medfört besparingar på sammanlagt 259 miljoner euro för fakturerarna. Med nätfaktureringen har man skapat en bestående årlig nytta för samhället till ett värde av sammanlagt 888 miljoner euro jämfört med 2020 och 2023.

**Yrityksen
digitalous**

www.yrityksendigitalous.fi/sv/

Finansieras av Europeiska unionen –
NextGenerationEU